

Mirsad Hadžikadić:

Zanimljive stvari su se dešavale. Imali smo sastanak Državnog vijeća koji radi na dugoročnim ciljevima, i predsjednik javne institucije Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine je iznio temu obrazovanja, gdje je zaista izrazio zabrinutost zbog stanja u kojem se visoko obrazovanje u Bosni i Hercegovini nalazi, a naročito istraživanje i razvoj. Imali smo zaista korisne diskusije, koje su trajale oko dva sata, a odmah nakon toga moj tim političkih savjetnika je održao sastanak sa odborom najveće opštine u Bosni i Hercegovini, opštine Novi Grad, Sarajevo. To je zapravo predstavljalo pokušaj da se razumiju teme koje će biti interesantne na lokalnim izborima u oktobru. Pokušavamo razumjeti šta je to što oni misle da bi moglo biti značajno za građane opštine Novi Grad, koja ima oko 120.000 stanovnika, što je za bosanski standard ogroman broj. Najveći grad ima oko 400.000 do 500.000 stanovnika, a kompletna zemlja ima oko 3,5 miliona stanovnika. To je poput naselja Ballantyne u gradu Charlotte - takav je Novi Grad unutar Sarajeva, gdje su oni najveća opština, kao i najveća oština u Bosni i Hercegovini. Iznenadio nas je kvalitet diskusije, kao i vrsta diskusije i teme koje su oni iznijeli po pitanju i kratkoročnih i dugoročnih ciljeva. Oni smatraju da mi želimo da se svime upravlja iz centralnog ureda Platformi, što zapravo nije tačno, jer mi ne znamo koje su potrebe u svakoj opštini. Stoga ih ohrabujemo da budu proaktivni i da predlažu rješenja. Dakle, upravo je suprotno. Ne kažu oni šta će uraditi, nego čekaju nas da im kažemo šta da urade, a mi kažemo da im mi nećemo to reći nego da želimo da oni razmišljaju, jer oni znaju bolje, ali da im mi možda možemo pomoći sa procesom. Predložili smo da razgovaramo o njihovom procesu i tome kako oni generišu ideje koje će biti temelj njihove lokalne izborne kampanje a mi bismo im onda dali svoje povratne informacije i možda ih uputili u nekom drugom smjeru. Poenta je da bismo moramo zajednički trebali biti u stanju pronaći kvalitetna rješenja a ako bismo djelovali odvojeno, mogli bismo propustiti priliku da naučimo jedni od drugih. Dakle, lokalni odbori i regionalni odbori uglavnom imaju poštovanje prema centralnom uredu Platforme, a naša odgovornost u centralnom uredu koju smo sebi zadali je da pomognemo lokalnim odborima da urade pravu stvar. Tako da ćemo vidjeti. To je kao i sve ostalo - mi učimo kako da budemo odrasli u politici.

Clark Curtis:

Nadam se da ljudi razumiju da je cijeli taj proces sam po sebi više inkluzivan, tj. da vi ne djelujete kao neki Veliki brat koji svima naređuje šta da rade, nego da želite da oni razumiju vašu zabrinutost.

Mirsad Hadžikadić:

Da, to je dobra opaska i hvala ti što insistiraš na tome. U jednom trenutku prije skupštine u Banjaluci, ljudi su željeli da imamo puno demokratiju, i da skoro sve bude otvoreno. Željeli su da oni sve rade, da izabiru kandidate i odlučuju sve ostalo, a onda da mi popričamo s njima i poslušamo šta oni kažu i da ih jednostavno slijedimo. A mi smo im rekli da ne ide tako jer smo na samom početku ovog procesa, i jer moramo da izgradimo organizaciju i uspostavimo strukturu, pronađemo prave ljude. Ako počinjete ispočetka i nemate nikoga, ne možete jednostavno otići u svaku opštinu i svaku ulicu i pokucati ljudima na vrata tražeći da oni preporuče kandidate. Ne. Počinjete s ljudima u koje imate povjerenje i ljudima koji znaju uraditi ove stvari. Dakle, počinjete od vrha a onda polako i postepeno preokrećete u proces od dna ka vrhu, kada već znate da je sistem dobro zaštićen i da se primenjuju pravila i akti poput Statuta, pravilnika i poslovnika. Tek onda očekujemo od njih da preuzmu veći dio tereta na svoja pleća i da počnu proizvoditi ideje i ljude. Dakle, visok je nivo nerazumijevanja. Neki ljudi želi da sve funkcioniše po sistemu od dna ka vrhu već od prvog dana, znajući vrlo dobro da, čak i ako je njihova mala sredina spremna, postoji 20-30 drugih koje nisu. Mi moramo paziti da Platformu ne preuzmu ljudi koji ju ne vole, prosto zato jer smo im dali mogućnost da to učine. Dakle, moramo ju zaštititi kao malo dijete, dok uspostavljamo sve mehanizme koji će dozvoliti Platformi da raste od dna ka vrhu. Taj proces je zaista osjetljiv, i najblaže rečeno, mi puno učimo. Sljedećeg dana potpredsjednik Platforme za Progres i ja smo otišli u Zavidoviće, s obzirom da je došlo do nekih problema u njihovom lokalnom odboru. Dvije grupe ljudi preispituju jedni druge. To su ljudi koji su bili u inicijativnom odboru koji je organizovao skupštinu, i ovi drugi koji su zapravo bili odabrani. Samo par ljudi iz starog tima su izabrani u novi tim, i to je zaista neobično jer većinom, u skoro svim drugim opštinama većina starog tima je izabrana u nove timove. To bi moglo ukazati na čeprkanje po samom procesu, pa smo otišli tamo da otkrijemo da li je možda

došlo do takvog slučaja prilikom registrovanja glasača i samog glasanja. U nedjelju sam imao prijenos uživo i govorio sam o interesantnoj temi - o ulozi religije u politici, i kako, umjesto da ublažava i bude glas razuma kako bi ljudi našli načine da rade zajedno na ostvarenju zajedničkog cilja, religija, barem u Bosni i Hercegovini odnosno barem u njenim religijskim institucijama na najvišem nivou jednostavno doprinosi osnaženju nacionalista u našoj zemlji koji nas razaraju. U ponedjeljak sam išao u istočnu Bosnu, u grad Zvornik, gdje sam s mještanima razgovarao o mogućnosti organizovanja u tom dijelu zemlje odnosno u tom gradu, što bi bilo jako značajno. Imao sam i mnoge druge razgovore, od kojih je onaj od srijede bio jako zanimljiv, a bio je sa grupom vlasnika malih i srednjih preduzeća. Njih desetak je htjelo razgovarati sa mnom o budućnosti Bosne – o njihovim interesima i našem programu rada te o tome da li postoji veza između tog dvoga. To je bio jako zanimljiv razgovor. Taj dan sam takođe razgovarao sa jednim članom Centralne izborne komisije. To su ljudi koji verifikuju rezultate izbora i verifikuju da li je proces pošten, a nije. Razgovarali smo o njegovim iskustvima u Centralnoj izbornoj komisiji, i postalo je zaista bolno očito da postoje brojni problemi. Razgovarali smo o načinu da se ti problemi riješe, te o tome da li je možda elektronsko glasanje ili skeniranje papirnih glasačkih listića bolja ideja. Zatim sam razgovarao sa nekim ljudima koji su došli do fantastičnih poslovnih ideja koje su htjeli provjeriti sa mnom i da li možda postoji interesovanje Platforme da učestvuje u tim idejama i da na neki način bude korisnik. O nama su razmišljali samo po pitanju finansijske podrške. Na kraju tog dana sam razgovarao sa osobom koja je učestvovala u mnogim izborima do sada i koja razumije šta se mora uraditi kako bi se pripremio za izbore tako da se, kao što je on rekao, osiguraju glasovi. Većina ljudi ne bi razumjela šta to znači, a on je rekao da pod tim podrazumijeva da prvo moramo ubijediti glasače da glasaju za nas, tj. da moramo „prodati“ svoju poruku, svoju ideju i navesti ih da glasaju za nas, a onda kada oni glasaju za nas, da se moramo pobrinuti da se ti glasovi zaista evidentiraju, jer to je trenutak kad se glasovi krađu, prilikom brojanja glasova. O tim procesima je bilo riječi. Moraćemo se pobrinuti da to bude urađeno kako treba. Na kraju, pošto je bila srijeda, imali smo sastanak političkog savjetodavnog vijeća. Ti se sastanci održavaju srijedom putem Skypea. Pričali smo o tome kako da Vijeće formalnije organizujemo odlukom predsjedništva Platforme, te o prioritetima u budućem radu. I danas je bilo puno razgovora o ovim silnim ljudima koji se pojavljuju sa svih strana i žele ući u

Platformu i naći se na našim izbornim listama, a mi kasnimo s tim procesom jer sve se radi ispočetka a mi nastojimo biti pažljivi. Oni koji ne žele da se to desi imaju iskustva, oni stvaraju privid da ne radimo ništa, da se kod nas ništa ne događa, da se raspadamo. A oni koji misle da neće dobiti ono što žele počinju okretati leđa Platformi, i pričati okolo grozne stvari. Ali uredu, to je cijena uspjeha i rasta.

U utorak, 21. januara, bio mi je rođendan. Jako su me iznenadili nebrojeni izrazi podrške, mladi su slali neke sjajne video klipove, pjesme, fine tekstove. Dirnulo me to. Napravili su mi zabavu tu u uredu, kasnije sam išao na prekrasnu večeru, ogroman broj ljudi mi je poželio sretan rođendan, i jako sam im zahvalan na tome. Kad sam došao u ured rekli su mi da su mi očistili program rada za taj dan, da se mogu malo zabaviti za rođendan. Ali su mi rekli i da su primijetili koliko sam vremena potrošio prethodnu noć odgovarajući na čestitke na internetu i raznim aplikacijama za komunikaciju i tako dalje. Najveći broj ljudi to ne radi, već samo napišu hvala svima na čestitkama. Ja to ne mogu tako. Mislim da svakog treba ponaosob ispoštovati. Ako je neko mogao izdvojiti trenutak svog vremena da mi napiše nešto lijepo, svakako je red da i ja izdvojim malo svog vremena da mu odgovorim. Možda ne na isti način, ali svakako da odgovorim, kao čovjek čovjeku. Tako da sam puno vremena proveo odgovarajući na te poruke, to je bilo jako lijepo. Dok sam odgovarao sve sam ih pročitao.

Namjeravam se vratiti u SAD i tu provesti veći dio ovog semestra da dam svoj doprinos odsjeku, fakultetu i univerzitetu. Držim dva kolegija, jedan od njih dijelim sa kolegom, pa će studenti uvijek imati nekog da radi s njima u učionici, a drugi je asinhroni online kolegij.

Čeka nas puno teških događaja. Sutra, u petak, dolaze nam ljudi iz Mostara da nam pomognu razmisliti o mostarskom problemu. Mostar je grad podijeljen između Hrvata i Bošnjaka. Vrlo malo Srba je ostalo. Već dva ili tri izborna ciklusa tamo nema lokalnih izbora, jer se ne mogu usaglasiti ni oko toga za šta se tačno glasa. Tu također imamo dvije škole pod jednim krovom. Grad je jako, jako podijeljen. Znači, sutra ćemo o tome razgovarati, o našem rješenju za taj problem.

U subotu ćemo u Sarajevu održati sastanak upravnog odbora. Inače se sastajemo putem Skypea četvrtkom, ali ovaj put smo odlučili da ćemo sjesti i razgovarati. Zatim moramo naći rješenja za tešku situaciju u nekoliko gradova, pa onda iduće sedmice idem u Tuzlu, da im pomognem da počnu razmišljati o izborima. Kad se javljam uživo preko Facebooka, ljudi kažu da su čuli za probleme u tri-četiri grada i pitaju znači li to da nas očekuje težak period, na šta ja kažem ne. Prisutni smo u 40-45 gradova, a problema imamo u četiri grada, to je 10%. Mi smo politička organizacija koja nema nikakvih filtera, kad se učlanjuješ mi te ne pitamo jesi li član neke druge stranke. Ima ljudi koji su poslani da nas sabotiraju, ima onih koji se pretvore u naše neprijatelje kad ne dobiju ono što žele, i kad sve to uzmeš u obzir, i kad uzmeš u obzir kakav smo trn u oku mnogima, čudo je što imamo probleme u samo 10% gradova. To pokazuje koliko smo jaki. Ali mi takođe pokazujemo riješenost da se hvatamo u koštac sa teškim situacijama. Stvari stoje i bolje nego što smo mislili. Sve su to testovi. Čak i oni koji šire glasine, a o tome će biti riječi u idućem javljanju uživo na Facebooku, trebali bi se zapitati nad svojim osjećajem pripadnosti pokretu, jer dosad bi svima trebalo biti jasno da smo mi poštteni i otvoreni. Ako nas neko nešto pita, dobit će istinit odgovor. Ako neko želi provoditi više vremena sa svojom malom djecom, ili ako ima smrtni slučaj u porodici, to je vrlo teška situacija i ta osoba odluči otići na odsustvo, ne nužno napustiti pokret već više ne može igrati jako vidljivu ulogu u njemu, mi se možemo samo zahvaliti na doprinosu i obavijestiti ostale. E, onda kreću glasine: pa zašto ona ide, pa šta se dogodilo, a ja kažem da mi ne smijemo biti takvi. Zašto ne bismo vjerovali nekom ko je član našeg pokreta? Je li nam ta osoba ikad lagala? Druga stvar, ako si zaista zabrinut, pitaj ženu, imaš e-mail adresu. Piši joj, reći će ti istinu. Čemu glasine? Pa, mi se protiv toga borimo, protiv tog mentaliteta, protiv ljudi koji ništa ne rade ali tračaju kao da sutra nema dana, i uvijek imaju neki kijametski scenario. A ništa čovjeka ne smori kao te negativne misli kad je stalno okružen njima. Moramo smisliti neki način da obrazujemo ljude kako da razviju otpornost na takve stvari, jednostavno ne obraćaj pažnju i radi svoj posao. Sve nas ista stvar zabrinjava, ali mi ne obraćamo pažnju na te priče, mi imamo svoj program i svoje ciljeve i mi to slijedimo u potpunosti.

Do nas dolazi sve više i više upozorenja da velike stranke rade protiv nas, očito je da u nama vide prijetnju, puno toga se dešava što će nam zagorčati život u budućnosti, ali ako ništa makar znamo šta je pred nama. Nadam se da će ljudi shvatiti da će biti puno laži, polu-istina, izvrtanja istine, i sa svim tim ćemo se morati nekako nositi, ali sve to je normalna stvar u mafijaškoj politici, a bosanskohercegovačka politika je mafijaška, sve je to za očekivati.

Clark Curtis:

Pitam te ovo jer će vjerovatno biti pitanja oko toga, spomenuo si da se vraćaš u SAD na neko vrijeme zbog obaveza na univerzitetu. To bi moglo unijeti sumnju u neke koji bi mogli pomisliti da se vraćaš u Ameriku, znači stvar se raspada. Možeš li te strahove raspršiti?

Mirsad Hadžikadić:

Ne brinu se ljudi iz tog razloga, dosad su me dovoljno upoznali, vidjeli su šta sam radio, i znaju da ću biti tu sve dok naš cilj ne bude ispunjen a moja pomoć više ne bude potrebna. Ali postoji zabrinutost oko intenziteta naših aktivnosti dok mene nema. Svi mi kažu da se stvari ne odvijaju tako brzo kad ja nisam tu, ili se jedva ikako odvijaju, a kad sam tu sve se pokrene. Tako mi kažu. Ali pokušat ćemo nešto učiniti u vezi s tim. Trenutno tražimo izvršnog direktora stranke. Nekog ko će interne stvari posložiti kako treba, nekog ko ima iskustva sa izborima. Nadam se da ćemo naći pravu osobu koja će biti pokretač aktivnosti dok mene nema, tako da nam moje odsustvovanje ne može naštetiti. Ima tu još jedan plus. Kad sam u Bosni, mediji žele pričati sa mnom. Ali kad mene ne bude, moći ćemo im reći da se obrate izvršnom direktoru. I to bi bio neko ko je bolje nego ja upućen u pitanja energetike, globalnog zagrijavanja, čega bilo. Mislim će nam ta osoba pomoći ako bude radila dobro. Mislim da bi nam čak mogla pomoći da se više oslanjamo na sebe, raspodjeljujemo odgovornost, pokrećemo ljude, itd.

Clark Curtis:

Takođe si spomenuo da te s približavanjem lokalnih izbora sa svih strana opsjedaju ljudi koji bi htjeli biti kandidati na opštinskom nivou, i slično. Kako se to odražava na proces trijaže, u smislu filtriranja dotoka novih imena?

Mirsad Hadžikadić:

Teško je. Razvijamo strategiju, pa ćemo onda pokušati pronaći prave ljude. Trenutno nemamo puno ljudi, pa će time biti teže. Veliki broj ljudi zovu, žele nam se pridružiti, ni ne pokušavaju sakriti da nam se žele priključiti kako bi došli na određene funkcije. Prije nekoliko sedmica nazvao me je čovjek i rekao da želi biti gradonačelnik Mostara. Danas me nazvao jedan i kaže: „Stavi me bilo gdje, svejedno mi je, samo da sam negdje.“ Biće puno takvih poziva, i biće naporno identifikovati takve ljude. Ima ih pametnih, ne otkrivaju se, kažu da žele pomoći, daće, na primjer, prostor da otvorimo opštinski odbor, pa onda nakon nekog vremena kažu da im dugujemo uslugu, te doveo sam toliko i toliko ljudi, te dao sam vam prostor, dao ovo, dao ono. Biće teško. Mislio sam da će najgadniji problem biti nalaženje rješenja. Ali najgore je doći na funkciju, teže je biti izabran, nego upravljati. Ne vladati, nego upravljati.

Clark Curtis:

Takav je život.

Mirsad Hadžikadić:

Istina.

Clark Curtis:

Spomenuo si onaj jedan razgovor o procesu glasanja. Je li bilo riječi o elektronskom glasanju?

Mirsad Hadžikadić:

Mi smo vrlo glasno govorili u medijima o potrebi za elektronskim glasanjem. I bili smo primijećeni. Pozvani na TVBiH da pričamo o tome, prenio nas je najvažniji portal u zemlji. Sve više ljudi govori o tome. Znalci često kažu da nisu sigurni je li elektronsko glasanje prava stvar, zbog mogućnosti da neko naveliko čačka po sistemu, a i zato što je skupo. Više pažnje se obraća na mogućnost skeniranja glasačkih listića, što je jeftiniji sistem koji nije ranjiv na način na koji je

to elektronsko glasanje. Ne znam šta bih ti rekao, bez poštenijeg procesa glasanja biće gotovo nemoguće skinuti s vlasti ove nacionaliste koji zemlju vode putem siromaštva.

Clark Curtis:

Još samo ovo pitanje. Primijetio sam u zadnja dva-tri mjeseca sve češće spominješ sastanke s predstavnicima kompanija kako iz BiH tako i iz vana. Kako je Platforma postala prepoznatljivija i vidljivija, stiče se utisak da ti češće prilaze s pitanjima vezanim za pomoć privredi.

Mirsad Hadžikadić:

Da, i jako mi je drago zbog toga. Ti ljudi mogu biti od pomoći ne samo na način da finansiraju organizaciju, već i tako što me mogu uputiti u svoje stvarne potrebe, reći mi koja su to rješenja za pokretanje privrede koja se njima čine dobra. Jako sam zadovoljan tim razgovorima, obično su ti ljudi vrlo efikasni, ne troše vrijeme, tačno znaju šta ih zanima, uvijek imaju neki prijedlog, jako je produktivno razgovarati s njima. Činjenica da sve više poslovnih ljudi saznaje za nas je odlična stvar. Isto tako, na ulici, u kafiću, u prodavnici, kad me zaustavi policajac, i slično, vidim da me ljudi prepoznaju. I to je jedan test, ne za Mirsada, već za pokret, vidi se da ljudi primjećuju. Sve je manje i manje onih koji nisu čuli za Platformu za progres. Zanimljivo je to. Drago nam je zbog toga, ali ipak to je pretežno slučaj u Sarajevu, više nego u drugim dijelovima Bosne i Hercegovine. Također je to pokazatelj koji govori da bih trebao više putovati, posjećivati te druge dijelove zemlje.

Clark Curtis:

To ti je u opisu posla. E, pa, sretan ti rođendan, prijatelju, s malim zakašnjenjem, nisam znao.

Mirsad Hadžikadić:

Hvala ti.